

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
v. Søren Byskov Nielsen

Natur
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 6-07-2026
Sagsnr.: 25/31278
Dok.løbenr.: 160777/26

Kontakt: Claus Bindslev Larsen
Direkte tlf.: 7376 7446
E-mail: cbla@aabenraa.dk

Landzonetilladelse til etablering af sø på matr.nr. 2329 Aabenraa Ejerlav, Aabenraa

Afgørelse

Aabenraa Kommune har behandlet ansøgningen om etablering af en sø på matr.nr. 2329 Aabenraa Ejerlav, Aabenraa (bilag 2).

Projektet indebærer en ændret arealanvendelse i landzone og kræver derfor tilladelse efter § 35 i planloven.

Aabenraa Kommune meddeler hermed landzonetilladelse efter planlovens § 35 til etablering af en sø med et areal på op til 500 m².

Tilladelsen meddeles på baggrund af en samlet vurdering af projektets landskabelige, naturmæssige og planmæssige forhold.

Vilkår

Tilladelsen meddeles på følgende vilkår:

- Søen må maksimalt udgøre 500 m².
- Søens maksimale vanddybde må være 1,2 meter.
- Søen skal tilpasses det eksisterende terræn og etableres med naturligt bugtede bredder.
- Bredderne skal have et anlæg på mindst 1:5.
- Søen må ikke etableres med geometriske former eller stejle skråninger.
- Den opgravede jord må ikke udspreddes inden for beskyttede naturtyper eller nærmere end 10 meter fra disse.
- Søen må ikke etableres med forbindelse til vandløb, dræn eller andre overfladevandsforekomster.
- Der må ikke etableres øer.
- Der må ikke udsættes fisk, krebs, ænder eller andre dyr.
- Der må ikke udsættes planter.

- Der må ikke opsættes hegn, andehuse, redekasser eller lignende anlæg ved søen.
- Eventuel beplantning omkring søen skal placeres i en afstand fra søbredden svarende til mindst træernes forventede sluthøjde.
- Eventuel fodring skal ske mindst 10 meter fra søen.
- Rundt om søen skal etableres en minimum 5 meter bred dyrkningsfri bræmme, hvor der ikke gødskes, sprøjtes eller jordbearbejdes.
- Etableringen må ikke medføre væsentlige ændringer af den naturlige afvanding eller medføre opstuvning af vand på naboejendomme.
- Aabenraa Kommune skal orienteres, når projektet er afsluttet.

Redegørelse

Ansøgning

Aabenraa Kommune modtog den 16.12-2025 en ansøgning om etablering af en sø som led i restaureringen af Farversmøllebæk.

Søen etableres i projektområdets østlige del ved udgravning i den eksisterende ådal. Den får et areal på op til ca. 500 m² og en maksimal vanddybde på ca. 1,2 meter. Søen udformes med flade bredder og en naturlig udformning, så den harmonerer med det eksisterende terræn og de omkringliggende engarealer.

Projektets primære formål er at forbedre området naturindhold ved at etablere et nyt vådt levested for padder, vandinsekter og øvrige arter tilknyttet ferske vådområder. Den lavvandede sø forventes med tiden at udvikle en varieret vegetation og bidrage til en øget biodiversitet i området.

Udgravningen bidrager samtidig til projektets jordbalance, idet den opgravede jord anvendes til opfyldning af det tidligere vandløbstracé som led i vandløbsrestaureringen.

Søen etableres uden hydraulisk forbindelse til Farversmøllebæk og vil alene blive vandforsynet via nedbør, terrænnært grundvand og naturlig overfladisk afstrømning. Projektet medfører derfor ikke ændringer af vandløbets vandføring, kontinuitet eller hydrauliske forhold.

Aabenraa Kommune vurderer samlet, at etableringen af søen vil forbedre områdets naturmæssige værdi ved at skabe nye levesteder og øge den biologiske variation, samtidig med at projektet understøtter den samlede restaurering af Farversmøllebæk.

Luftfotos

Luftfoto viser, at projektområdet gennem en længere årrække har været et lavtliggende engareal med naturligt fugtige partier. Arealet har ikke været bebygget eller intensivt dyrket. Den planlagte sø placeres i et naturligt lavpunkt i terrænet og passer derfor godt ind i områdets eksisterende landskab og natur (bilag 4). Aabenraa

Kommune vurderer, at søen vil understøtte områdets naturlige karakter og ikke vil fremstå som et fremmed element i landskabet (bilag 3).

Vurdering

Formålet med planloven er at sikre en sammenfattende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen og medvirker til at værne om natur, miljø og landskabelige værdier. Ved administrationen af landzonebestemmelserne skal kommunen blandt andet sikre, at det åbne lands landskabelige og naturmæssige kvaliteter bevares og udvikles.

Aabenraa Kommune har foretaget en samlet vurdering af projektet i forhold til planlovens § 35 samt kommuneplanens retningslinjer for det åbne land, natur, landskab og biodiversitet.

Den ansøgte sø etableres som et led i restaureringen af Farversmøllebæk og har et klart naturforbedrende formål. Søen etableres i et eksisterende engområde, hvor terrænforholdene er naturligt egnede til et mindre vådområde. Projektet vurderes derfor at være veltilpasset landskabets eksisterende karakter og terræn.

Projektet indebærer ikke opførelse af bygninger, tekniske anlæg eller andre elementer, som vil virke visuelt dominerende eller ændre landskabets oplevelsesværdi. Tværtimod vurderes etableringen af søen at tilføre området en større landskabelig variation og styrke områdets naturmæssige kvaliteter.

Søen etableres uden forbindelse til Farversmøllebæk og uden påvirkning af eksisterende dræn- eller vandløbssystemer. Projektet ændrer derfor ikke vandløbets hydrauliske funktion eller kontinuitet.

Kommunen har endvidere lagt vægt på, at søen forventes at udvikle sig til et værdifuldt levested for padder, vandinsekter og andre arter tilknyttet ferske vådområder. Samtidig vil projektet bidrage til en øget variation i områdets natur og understøtte de overordnede mål om at forbedre biodiversiteten.

Den opgravede jord anvendes som led i restaureringsprojektets jordbalance til opfyldning af det tidligere vandløbstracé. Dette vurderes at være en hensigtsmæssig og miljømæssigt forsvarlig udnyttelse af de opgravede materialer og er en integreret del af den samlede projektløsning.

Kommunen vurderer, at projektet er i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer for naturbeskyttelse, biodiversitet og landskabelige interesser. Projektet vurderes endvidere at understøtte planlovens formål om at værne om natur- og landskabsværdier i det åbne land.

På baggrund af den samlede vurdering finder Aabenraa Kommune, at etableringen af søen ikke tilsidesætter de hensyn, der skal varetages efter planlovens § 35. Projektet vurderes tværtimod at medføre en forbedring af områdets naturmæssige og landskabelige værdier og kan derfor tillades.

Bilag IV vurdering

I henhold til bestemmelserne om administration af beskyttede dyre- og plantearter efter EF-Habitatdirektivets bilag IV skal kommunen vurdere, hvorvidt området er yngle-, raste- eller voksested for disse arter, og om det ansøgte kan have negativ indflydelse herpå.

Der er fundet følgende arter på lokaliteten eller i umiddelbar nærhed hertil:

Stor vandsalamander findes i mange typer vandhuller af forskellige størrelse, men yngler ofte i mindre, solbeskinnede vandhuller med klart vand og god forekomst af vandplanter. De er følsomme over for tilstedeværelse af fisk og guldsmedelarver, som spiser deres yngel samt forurening. Uden for ynglesæson har arten rasteområde på land, som regel i umiddelbar nærhed af ynglevandhullet, gerne i nærhed af skov, hvor der er godt med dødt ved, den kan benytte som skjulested. På land lever den bl.a. af snegle, orme og insekter, og i vand spiser den alt fra dafnier og vandlopper til haletudser.

I forhold til plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, vurderer kommunen, at der ikke sker nogen ødelæggelse af disse som følge af projektet, da ingen af de syv plantearter er registreret på stedet eller vurderes at findes der.

Kommunen har ingen yderligere registreringer af eller begrundet formodning om, at der er andre bilag IV-arter på stedet eller i umiddelbar tilknytning hertil end de nævnte.

Kommunen vurderer på denne baggrund, at det nye forløb af vandløbet ikke vil have en negativ værdi for hverken stor vandsalamander da de ikke lever i eller omkring vandløb. Deres rasteområder som ligger syd for ikke blive påvirket af at genslynge vandløbet. Derfor vil den økologiske funktionalitet være på minimum samme niveau som før genslyngen.

Natura 2000-vurdering

I henhold til bestemmelserne om administration af internationalt beskyttede naturområder, Natura 2000, skal kommunen vurdere, hvorvidt det ansøgte har indvirkning herpå. Nærmeste Natura 2000-område er N96: *Bolderslev Skov og Uge Skov* der ligger lige om af projektområdet. Natura 2000-området består af habitatområde H85. På udpegningsgrundlaget findes følgende naturtyper og arter:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 85	
Naturtyper: Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
Brunvandet sø (3160)	Kildevæld* (7220)
Bøg på mor med kristtorn (9120)	Bøg på muld (9130)
Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)

	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Stor vandsalamander (1166)

*Tabel 1. Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype.*

Kommunen vurderer ikke, at det ansøgte, vil have nogen negativ indvirkning på naturtyperne på udpegningsgrundlaget for H85, grundet af en genslyngning af en vandløb igennem en eng ikke vil påvirke hverken naturtyperne på udpegningsgrundlaget eller for bilag II-arten Stor vandsalamander grundet projektets begrænsede omfang.

Kommunen vurderer derfor, at det ansøgte ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter, vil have en væsentlig påvirkning på det pågældende eller andre Natura 2000-område.

Lovgrundlag (Hjemmel)

Etablering af søen forudsætter kommunens landzonetilladelse, som er meddelt efter § 35 i Lov om planlægning.

Efter § 35 må der i landzone blandt andet ikke ske ændringer i anvendelsen af ubebyggede arealer uden forudgående tilladelse ved kommunalbestyrelsen.

Klagemulighed og andre bestemmelser

Du kan klage over afgørelsen inden for fire uger fra den er meddelt, dvs. indtil **den 02. 08 2026**. Afgørelsen kan påklages til Planklagenævnet og betragtes ikke som endelig, før klagefristen er slut. Afgørelsen kan påklages af adressaten og en række interesseorganisationer m.fl. Se vedlagt klagevejledning (bilag 1) for mere information. Hvis der klages over afgørelsen, vil kommunen give besked herom.

Du har ret til at søge om aktindsigt.

Landzonetilladelsen meddelt efter PL § 35 bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år efter, at den er meddelt.

Offentliggørelse

Landzonetilladelsen offentliggøres på Aabenraa Kommunes hjemmeside, <https://aabenraa.dk/politik-og-dialog/aktuelle-hoeringer/byggeri-anlaeg-og-landzone> og må ikke udnyttes før klagefristen på 4 uger er udløbet. Se også afsnittet Klagevejledning.

Naboorientering

Ejendommen er beliggende i landzone. I henhold til Planlovens § 35 stk. 4 kan der først meddeles tilladelse, når naboerne er orienteret om ansøgningen, medmindre kommunen vurderer, at det ansøgte er af underordnet betydning for naboerne og de øvrige parter. Der er i forbindelse med behandlingen af denne sag, ikke foretaget naboorientering, da kommunen vurderer at projektet ikke har en væsentlig betydning for andre end de berørte lodsejere.

Såfremt der ifm. projektet observeres fortidsminder, skal gravearbejdet straks standses og Museum Sønderjylland kontaktes (tlf. 65 37 08 01). Museets anvisninger skal følges.

Hvis der konstateres forurening, f.eks. deponeret affald eller kemikalie- og pesticidaffald, skal forureningen anmeldes til kommunen, jf. Lov om forurennet jord § 71.

Ifølge vandløbslovens §§ 6 og 17 kræves tilladelse fra kommunen, hvis der sker ændringer af dræn, grøfter m.v., eller hvis der sker ændring af vandets naturlige afløb fra højere liggende ejendomme.

Når søen er anlagt, vil der normalt hurtigt udvikle sig et naturligt dyre- og planteliv. Når dette sker, vil søen være beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Det betyder, at der herefter ikke må foretages ændringer af søen uden forudgående dispensation fra Aabenraa Kommune.

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at denne tilladelse ikke friholder dig fra at indhente tilladelser fra andre relevante lovgivninger.

Hvis der er tvivl om noget i denne tilladelse, er du velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Claus Bindslev Larsen
Biolog, Team Natur og GIS
Aabenraa Kommune

Kopi til klageberettigede:

Miljøstyrelsen; mail@sgav.dk

Slots- og Kulturarvstyrelsen: post@slks.dk

Danmarks Naturfredningsforening; dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Aabenraa; dnaabenraa-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening; natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Aabenraa; aabenraa@dof.dk

Friluftsrådet Aabenraa; aabenraa@friluftstraadet.dk
Dansk Botanisk Forening; dbf.oestjylland@gmail.com

Bilagsoversigt

Bilag 1 – Klagevejledning
Bilag 2 – Oversigtskort
Bilag 3 – Luftfotos
Bilag 4 – Terrænkort

Bilag 1 – Klagevejledning

Planloven

I henhold til Planloven kan afgørelser truffet efter § 35, stk. 1 i Lov om planlægning, påklages til Planklagenævnet.

Klageberettigede er

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- lokale foreninger og organisationer som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen er offentlig bekendtgjort, regnes klagefristen fra bekendtgørelsen. Den sidste klagedag udløber ved kontortids ophør. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives til Planklagenævnet via Klageportalen på www.naevneneshus.dk. Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Aabenraa Kommune i Klageportalen. Ved indgivelse af klage betales et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Aabenraa Kommune. Hvis kommunen fastholder afgørelsen, sender kommunen klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Planklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om Klageportalen, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune. Kommunen videresender herefter din anmodning til nævnet,

som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan fritages. Se betingelserne for at blive fritaget på www.naevneneshus.dk.

Kommunens afgørelse kan indbringes for domstolene. Det skal ske inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt eller offentliggjort.

Bilag 2 – Oversigtskort

Oversigtskort: Matr.nr. 2239 og 3337, Aabenraa, Aabenraa (NetGIS).

Oversigtskort: Ca. placeringen af søen (NetGIS)

Bilag 3 - Luftfoto

Luftfoto (1954): Engen er ikke omlagt (NetGIS)

Luftfoto (1989): Engen er ikke omlagt (NetGIS)

Luftfoto (2002): Engen er ikke omlagt (NetGIS).

Luftfoto (2015): Engen er ikke omlagt (NetGIS)

Bilag 3 – Terrænkort

